

مكان طوفان نوح:

مكان طوفان نوح:

في التاريخ الأثري، فإنّ نوحاً كان يعيش في وادي الرافدين أو جنوبه حيث الوادي الخصب (الخليج الحالي) وكذا بحسب التاريخ الديني، وسفينته بنيت في هذه المنطقة أو محيطها وهذا أكدته الرقم الطينية التي نقلت قصة الطوفان والتوراة، أما ما شمله طوفان نوح فبحسب الرواية التوراتية شمل كل الأرض حتى قمم الجبال بل وغطى قمم الجبال بخمسة عشر ذراعاً من الماء:

طبق تاريخ باستان، نوح در بين النهرين يا در جنوب آن يعنى دره حاصلخيز (خليج كنونى) زندگى مى كرده است. تاريخ دينى نيز مؤيد اين مدعا مى باشد. كشتى او در همين منطقه يا اطراف آن ساخته شده، و تورات و لوح گلينى كه داستان طوفان را نقل كرده، بر اين موضوع تأكيد ورزيده است. اما اينكه محدوده طوفان چقدر بوده، از روايت تورات چنين برمى آيد كه طوفان سراسر زمين حتى قله كوهها را درنورديد و پانزده ذراع، از قلهها نيز بالاتر رفته است:

«وتعاظمت المياه كثيرا جدا على الأرض. فتغطت جميع الجبال الشامخة التي تحت كل السماء. 20 خمس عشرة ذراعاً في الارتفاع تعاظمت المياه. فتغطت الجبال».

«و آب بر زمين زياد و زياد غلبه يافت، تا آنكه همه كوههاى بلند كه زير تمامى آسمانها بود، مستور شد. ۲۰ پانزده ذراع بالاتر، آب غلبه يافت و كوهها مستور گرديد».

وهذه الرواية الموجودة في التوراة المتداولة لا تصمد أمام النقد العلمي، فلا يوجد ماء في الأرض وعليها يكفي لتغطية كل قمم الجبال، ولا يوجد هلاك جماعي كبير للأحياء على كل الأرض منذ ملايين السنين، وآخر عصر حصل فيه هلاك كبير للحياة على كل الأرض هو العصر الطباشيري المتأخر قبل 65 مليون سنة تقريباً، في حين أن الإنسان الحديث الهومو ساپينس وجد قبل 200 ألف عام فقط، بل ولم يكتمل للحال الحديث التي هو عليها الآن إلا بحدود 100 ألف عام فقط، وفي حين لا يتجاوز زمن طوفان نوح عدة آلاف من السنين وبحسب نفس القصة التوراتية.

این روایت که در تورات متداول امروزی نقل شده است، در برابر نقد و بررسی علمی تاب هیچ مقاومتی ندارد؛ چرا که بر روی زمین و درون آن، مقدار آبی که بتواند قله تمام کوهها را بپوشاند، وجود ندارد. از سوی دیگر، میلیون‌ها سال است که جانداران روی زمین هیچ مرگ دسته‌جمعی بزرگی را تجربه نکرده‌اند و آخرین دوره‌ای که در آن مرگومیر گروهی اتفاق افتاد، عصر کرتاسه یعنی تقریباً ۶۵ میلیون سال پیش بوده است، و حال آنکه انسان امروزی (هوموساپینس) فقط از ۲۰۰ هزار سال پیش بوجود آمده است و حتی تکامل آن به وضعیت امروزی حدود ۱۰۰ هزار سال تخمین زده می‌شود، در حالی که طبق نقل خود تورات، از طوفان نوح چند هزار سال بیشتر نمی‌گذرد!

وأضف إشكال حيوانات الجزر المعزولة.

به این موارد، إشكال حیوانات جزیره‌ها و خشکی‌های جدا افتاده را نیز اضافه کنید.

إذن، فالرواية التوراتية التي يتبناها أكثر فقهاء المسلمين لا تصمد أمام النقد العلمي ولا يمكن أن تجتمع مع العلم بحال، فإما أن نرفض العلم ونرضى بالجهل أو نقول إن طوفان نوح محدود وشمل بقعة معينة على الأرض.

بنابراین این روایت تورات که اکثر فقهای مسلمان نیز آن را تأیید می‌کنند، در برابر نقد علمی رنگ می‌بازد و به هیچ‌وجه نمی‌توان توجیه علمی برای آن ارائه نمود: یا باید علم را رد کنیم و به جهل راضی شویم، و یا اینکه بگوییم طوفان نوح محدود بوده و منطقه‌ای مشخصی از زمین را در بر گرفته است.

والآن، نستعرض احتمالات هذا الطوفان المتوافقة مع المعطيات الآثارية والعلمية:

اکنون برخی احتمالات مربوط به طوفان نوح را که با داده‌های باستانی و علمی همخوانی دارد، را مرور می‌کنیم:

- أن يكون الطوفان حصل في جنوب العراق نتيجة أمطار وسيول، وهذا الفرض متوافق تماماً مع حال المنطقة؛ حيث إنها تقع بين نهريين وأسفل مناطق جبلية تقع شمالها. ولكن هكذا فيضان يبقى محدوداً ومن الصعب تصور أن تتسبب فيضانات الأنهار أو الأمطار بفناء كل الأحياء في منطقة ما، فهناك فرصة لهرب بعضها لا أقل التي تقطن في أطرافها، فهكذا فيضانات تكون تدريجية وليست دفعة واحدة مثل انكسار السدود أو التسونامي، كما أنها لا تنطبق عليها أنها موج كالجبال كما في النص القرآني.

- این فرضیه که طوفان در جنوب عراق و به دلیل بارش باران و سیل روی داده‌است، با شرایط منطقه‌ای مزبور کاملاً مطابقت دارد؛ زیرا جنوب عراق بین دو رودخانه و در پایین مناطق کوهستانی که در شمال آن واقع شده، قرار گرفته است؛ ولی چنین سیلابی محدود خواهد بود. از سوی دیگر تصور اینکه

سیل رودخانه‌ها یا بارش باران در یک منطقه بتواند تمام جانداران آنجا را نیست و نابود کند، دشوار است؛ زیرا حداقل برخی جاندارانی که در اطراف منطقه سیل زندگی می‌کنند، فرصت فرار می‌یابند. همچنین سیلاب‌هایی این‌چنینی به تدریج و آرام‌آرام شکل می‌گیرد؛ بر خلاف شکسته شدن سدها یا سونامی که به طور ناگهانی به وقوع می‌پیوندد. به علاوه مطابق متن قرآنی، چنین سیلی قادر به ایجاد موج‌هایی به اندازه کوه نخواهد بود.

وربما يفترض أن أحد أسباب الفيضان هو ما في بعض الأبحاث (1)؛ إنَّ البحر الأسود قد امتلأ بالماء قبل بضعة آلاف من السنين وأنه من المحتمل أن تكون قد حصلت قفزة هيدروليكية نتيجة امتلائه تسببت بانسياب كميات كبيرة من المياه على سطح الأرض وإحداثها فيضاناً يمكن أن يتسبب بإهلاك الأحياء في المنطقة التي يمر عليها. ولكن الإشكال في هذا الفرض أنه لا توجد آثار لهكذا فيضان في طريق مروره حتى وصل إلى وادي الرافدين، كما أن هناك موانع طبيعية كثيرة ربما تسبب منع وصول كميات كبيرة من الماء إلى وادي الرافدين، أضف أنه سيدفع سفينة نوح باتجاه الجنوب والخليج وليس إلى منابع الأنهار كما في الأسطورة السومرية وسيكون من جهة الشمال وليس من جهة الجنوب كما في النصوص السومرية.

1. انظر: (طوفان نوح، الإكتشافات العلمية الحديثة بخصوص الحدث الذي غير التاريخ: وليم ريان ووالتر بتمان:

ص312 - 313). ترجمة: فارس بطرس، بيت الحكمة - بغداد 2005.

شاید یکی از دلایل وقوع سیل که در برخی تحقیقات به آن اشاره شده است، این فرضیه باشد که چند هزار سال پیش دریای سیاه لبریز از آب شده و احتمالاً یک جهش هیدرولیک به وجود آورده که به نوبه خود باعث به جریان افتادن مقادیر انبوه آب بر سطح زمین و سپس وقوع سیل شده و همین رخداد موجب هلاکت جاندارانی که سیل از مکان زندگی آنها می‌گذشته، شده است. اشکال وارد بر این فرضیه آن است که در مسیر عبور چنین

سيلي که تا بين النهرين پيش رفته باشد، هيچ آثار و نشانه‌اي يافت نمی‌شود. علاوه بر اين وجود موانع طبيعي متعدد، می‌توانسته مانع از رسيدن مقادير زياد آب به بين النهرين باشد. اين را هم اضافه کنيد که چنين سيلابی کشتی نوح را به سمت جنوب و خليج خواهد برد و نه طبق آنچه در افسانهء سومريان آمده است، به سمت سرچشمهء رودخانه‌ها! و بنا بر اين جهت آن از سوی شمال خواهد بود نه آن‌گونه که در متون سومري آمده است، از سمت جنوب عراق يا خليج کنونی!

- أن يكون الطوفان قد حصل في الوادي الواقع جنوب العراق والذي يمثل الخليج الحالي قبل أن تملأه المياه نتيجة ارتفاع منسوب مياه البحار في نهاية العصر الجليدي الأخير وانهار سد مضيق هرمز الطبيعي، وإذا أردنا أن نطبق النص القرآني على الفيضان الذي حصل في هذا الوادي قبل بضعة آلاف من السنين فسنجده ينطبق تماماً، فكميات الماء التي ستدخل من البحر إلى الوادي بسبب انهيار سد مضيق هرمز الطبيعي ستكون كبيرة جداً، ويمكن أن نقول: إنها كانت موجاً كالجبال كما ورد في القرآن، كما أن الجزر الحالية في الخليج الحالي ما هي إلا قمم مرتفعات كانت منتصبة في هذا الوادي الخصب قبل انهيار السد وامتلائه بالمياه المالحة، وبهذا يصدق النص الديني من أن ابن نوح أراد أن يلجأ إلى جبل يعصمه من الماء، لأنه اعتقد أنه فيضان من الفيضانات العادية التي يمكن أن تأتيهم نتيجة ارتفاع منسوب الأنهار التي كانت تصب في الوادي كدجلة والفرات، وهكذا فيضانات يمكن التخلص من ضررها باللجوء إلى أماكن مرتفعة كالجبال التي كانت مترتبة في الوادي الخصب، ولكنهم لم يخطر ببالهم أن هذه المرة الأمر مختلف وأن الفيضان الذي أُنذِرهم منه نوح - اوتونبشتم - زيوسدرا - سيكون مدمراً وسيغطي الجبال ويملاً هذا الوادي الذي تضاهي مساحته مساحة بلد كالعراق.

- فرض دیگر آن است که طوفان در درهء واقع در جنوب عراق یعنی همان خلیج فعلی، پیش از آنکه از آب پر شود، به وقوع پیوسته است، آن هم به دلیل بالا رفتن سطح آب دریاها در پایان آخرین عصر یخبندان* و شکسته شدن سد طبیعی تنگهء هرمز. متن قرآنی، بر سیلابی که هزاران سال پیش در این دره واقع شده است کاملاً تطبیق دارد. مقادیر آبی که به دلیل شکسته شدن سد طبیعی تنگهء هرمز، از دریا به دره سرا ریز شد بسیار زیاد بوده و می‌توانیم بگوییم امواجی کوه‌آسا پدید آورده است؛ همان‌طور که در قرآن به آن اشاره شده است. در ضمن جزیره‌های فعلی موجود در خلیج کنونی، در واقع همان قلهء ارتفاعاتی هستند که پیش از شکسته شدن سد و لبریز شدن آن از آب‌های شور، بلندی داشته است. به این ترتیب، حقیقت آن متن دینی که می‌گوید پسر نوح می‌خواست به کوه پناه ببرد تا از آب در امان بماند، تأیید می‌شود؛ زیرا وی چنین باور داشت که این سیل، همانند سیل‌های عادی است که به دلیل بالا رفتن سطح آب رودخانه‌هایی نظیر دجله و فرات که به دره می‌ریزند، اتفاق افتاده و با پناه بردن به مناطق مرتفعی همچون کوه‌های موجود در درهء حاصلخیز، می‌توان از زیان چنین سیلاب‌هایی در امان ماند. البته هیچ‌گاه به ذهن آنها خطور نکرد که این دفعه قضیه فرق می‌کند و سیلی که نوح (اوت ناپیشتیم - زیوسودرا) نسبت به آن هشدار می‌دهد، ویران‌گر خواهد بود و کوه‌ها را می‌پوشاند و سراسر این دره را، که مساحتش قابل مقایسه با مساحت کشوری چون عراق است، در برمی‌گیرد.

*- آخرین عصر یخبندان از حدود ۱۱۰ هزار سال پیش آغاز شد و در حدود ۱۰ هزار سال پیش به پایان رسید.

(مترجم)
